

[Kai Moltke.]

på et stykke erfaringsfilosofi, og denne erfaring har vist os, at dér, hvor man i en periode af boligmangel og bolignød liberaliserede, indtraf hævn for en sådan politik i form af urimelig udbygning af ganske bestemte grupper af lejere her i landet.

Ja, det ærede medlem hr. Axel Ivan Pedersen nævnte jo selv her i de fremdragne eksempler en kommune som Hurup. Her betød det altså, at man så vil nøjes med en fordobling af lejen. Desværre er det høje ting i den situation, at vi ingen tal, ingen opstilling, ingen samlet oversigt har for, hvordan det ser ud i de kommuner, hvor man gav afkald på huslejebeskyttelsen.

Vi har derimod et felt, hvor liberaliseringen fik frie tøjler for en ganske bestemt gruppe af lejere her i hovedstaden, nemlig dem, der bor som logerende, dem, som bor i klublejligheder, dem, som bor i lejede værelser. Man vil vel sige, at det drejer sig dog om et mindretal. Ja, det drejer sig her i hovedstadsområdet om 4.800 familier, der bor som logerende, og det drejer sig om 39.000 mennesker, der er henvist til at bo som værelselogerende, og så rejser spørgsmålet sig: hvilke frugter har VK-oppositionens og regeringspartiernes fælles drøm om gradvis liberalisering sat for sådanne mennesker? Man må igen sige, at det er yderst vanskeligt for tinget at tage stilling til dette spørgsmål, ligesom det er vanskeligt at tage stilling til, hvordan det gik med hensyn til de etagelejligheder i nybyggeriet, hvor man afskaffede beskyttelsen, for sådanne tal vedrørende et almindeligt lejeniveau stilles ikke til tingets rådighed. Der foreligger i alle tilfælde ikke noget sagligt bearbejdet materiale, og det var vel det mindstemål, man kunne forlange, når et sådant spørgsmål tages op til behandling, til vigtig behandling, her i tinget; men hvordan skal vi så ud fra de eksempler og det ringe materiale, vi har, aflæse liberaliseringens frugter for denne nye gruppe?

Jeg må for resten komme med en bemærkning til, hvad angår liberaliseringsfeltet. Man fritager nu kommuner med under 9.000 indbyggere, hvis det går, som regeringspartierne har tænkt sig, men er det ikke allerede her mangel på forudseenhed at fastslå dette på grundlag af, hvor

mange mennesker der bor et eller andet sted pr. 1. oktober 1960? Det er forestillingen om et land, som ikke er i bevægelse, et land, som ikke er i udvikling, forestillingen om et land uden egnsplanlægning, et land uden nye industrier, når man fastsætter et sådant tal pr. dato. Jeg indrømmer, at der er sket et fremskridt siden revisionen af lejeloven i 1962, hvor man i omsudvalgets mørke glemte at rette folketællingsdatoen, så man blev stående ved, at afgørende for afskaffelse af kontrol var, hvor mange mennesker der boede i en kommune i 1955.

Jeg må komplimentere regeringspartierne for, at man i hvert fald ved denne lejlighed har ført folketællingsdatoen à jour. Vi ved jo, at der opstår olieraffinerier, anlægges fabrikker i afsides og hidtil små kommuner; vi ved, at man prøver på at sprede produktionen, og det er temmelig katastrofale resultater, man kan komme til i tilfælde af, at en sådan industriel tilslutning og opbygning kolliderer med, at man nu tager sit beregningsgrundlag angående kontrol eller ikke-kontrol i, hvor mange mennesker der boede i en kommune pr. 1. oktober 1960. Det forekommer mig, at man her har forvildet sig i den juraens jungle, som alle de ærede ordførere var enige om var noget af det, der skæmmede loven om husleje mest. Det er ikke ligegyldigt, om man optræder i en kommune, hvor det økonomiske liv stagnerer, og hvor der er tilbagegang i indbyggertallet, eller i en udviklingsegn, hvor efterspørgslen efter boliger er stærk i forhold til udbuddet.

Men herfra tilbage til det, jeg før beskæftigede mig med for Københavns vedkommende, nemlig de logerende og dem i klublejlighederne. Hvorfor ikke se på tingene, som de er, hvorfor ikke se, at de steder, hvor huslejebeskyttelsen ophører eller lempes, automatisk udpeges til det vigtigste investeringsfelt for visse konsortier af spekulanter i bolignød, som anvender metoder af en sådan art, at jeg ikke er bange for at karakterisere disse konsortier som vort økonomiske livs gangsterbander, folk, som gennem investeringer prøver på at udnytte bolignøden på en sådan måde, at tusinder af uskyldige medborgere rammes? Det er ikke alene sådan, at disse ting finder sted i de tilfælde, som i den sidste tid daglig har været fremdraget i pressen, men det er også